

ՔՐԻՍՏՈՍԻԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂՈՍԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂՈՍԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂՈՍԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պետրոս 10 մայիս

Ուսուցիչ կայսրը կէս օրէն քիչ ետ-
քը քաղաքս հասաւ: Վիշէլմ կայս-
րըն և կայսերազուն իշխանը երկա-
թուղւոյն կայարանն երթալով ընդու-
նեցին Վիշէլմ: Բաղաքը դըր-
շակներով զարդարուած էր, և ժողո-
վըդեան մեծ բազմութիւն ճանրուն
վրայ խոնկելով՝ կեցցէներով ողջունե-
ցին երկու կայսրերն, որք ուղղակի
պալատը գնացին: Եւ կայսրուհին
ընդունեց Վիշէլման գլխովը: Եւ
այն երկու կայսրերը Ռուսաց դե-
պանատունը գնացին, և կէս ժամ
ետըն Աւիւսթիա կայսրուհին բոլոր
կեղծարարներէն ընտրեց իւր
Պետրոս 10 մայիս:

Բոսթրալիք Պիմանք իշխանին
և կրօնական գործոց նախարարին
կենաց դէմ ներթուած դաւադրու-
թեան մը վրայ խօսելով կրէ թէ լեհ
քահանայներ թելադիր եղած են:
Երեսօրհանաց ժողովը վանօրէից
Յնշման վերաբերեալ օրէնքը վերջ-
նական կերպիւ ընդունեց:

Համալուրի 10 մայիս
Շիլլէր շոգենախն նաւաբեկու-
թեան մէջ 271 հոգի կեանքերնին
կորուսին և 43 հոգի ապրողն:

Բուրլոյլա 10 մայիս
Կայսրն երէկ Բաթլէնուօփէն
մեկնելով այսօր քաղաքս հասաւ:
Սուլթանի Օսմանեան հոգէն ձիով
անցած ժամանակ Օսմանեան զօրա-
խումբ մը բարեկէ կանգնելով և Աւստ-
րոյ ազգային երգը նուագելով զինքը
ողջունեց: Կայսրն իւր առջևէն ան-
ցունել տուաւ Օսմանեան զօրախում-
բը, և հրամանատար հաղարարեալին
գոհութիւն յայտնեց:

Բեդրուպուրի 10 մայիս
Կառավարութիւնը թիֆլիսէն Պա-
քոն և Զուլա մինչև Պարսկի սահ-
մանագիծին երկաթուղիներ շինելու
արածութիւնը շնորհեց:

Պուշնուս—Այլէս 9 մայիս
Իւրիկէի մէջ խռովութիւնը ծա-
գեցան: Կառավարութիւնը զօրեղ
միջոցներ ձեռք կառնու:

Լոնտրա 10 մայիս
Պիւքինկէի գութը Մատրասի
կառավարի անուանեցաւ:

Լոնտրա 11 մայիս
Այս իրիկուն երեսօրհանաց խոր-
հրդարանին մէջ արտաքին գործոց
նախարար խորհրդակցան Պ. Պուրը
յայտնեց գոհութեամբ թէ կառա-
վարութիւնն այս առաւօտ Պետրոսէն

կատարեալէս գոհացուցիչ հաւա-
տներ ստացեր է: Վեր կարծիքն
այս է, ըսաւ, որ խաղաղութեան
հաստատ պահուելու մասին բնաւ
երկիւղի պատճառ մնացած չէ:
Փարիզ 11 մայիս

Պաշտօնական օրագիրը ՏՄբուր
մարքիզին Լոնտրայի, Վոկէ կոմսին
Վիէնայի և Պարոն Պուրկիսիի և
Պուրոյ դեսպան անուանիլը հրաւա-
րակեց:

Չախաղովը ներկայ նախարարու-
թեան նախագահ Պ. Պիւքէէն գոհ
չէ, բայց չորսի տապալէ զայն, այլ
միայն վիճաբանութեամբ պիտի բա-
ւականանայ, ըրպէս զի ողջային ժո-
ղովը քիչ ժամանակէն լուծուի դի-
րանայ:

Դաղլիոյ սպառազինմանց պատ-
ճառաւ գերմանական ծանուցագրի
մը զրոյցը սուտ ելաւ: Երկու կառա-
վարութեանց մէջ գոհութեան պատ-
ճառ բնաւ չկայ:

Վիտիուտութիւնը կ'սպասուին:
Քորֆուի խռովութեանց մէջ մաս
ունեցող զինուորականաց դատաստա-
նը շարաւթ օրը պիտի սկսի:

Վիէրայ 12 մայիս
Երէկ ազգային ժողովին բացուած
ժամանակ քանի մ'օրինաց ծրագրեր
յանձնուեցան դիւանին, ամենն ալ
հաշտարար ողբով խմբագրեալ:

Պետրոս 12 մայիս
Լրագիրը միաձայնութեամբ կը
ճանչեն թէ երկու կայսրաց դի-
տաւորութիւնները խաղաղական են:

Պետրոս 12 մայիս
Միլան իշխանն իւր նախարարաց
ոմանց հետ երկրին ներքերը պար-
տելաւ ելաւ:

Երկու	Բոնա	43 1/4
Երկու	1863	—
»	1869	54 1/8
»	1874	64 5/8
»	1872	86
»	1873	52 1/2

Նոր փոխառութիւն
Անգլ. Բոնա 94 3/4
Լիւքսեմբուրգ 12 մայիս
Բաժնակ Միլիոն—Օրէն 8
» Զարք Տօլէրա 5 1/4
Երկու 12000 հազ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝
Տիպլէի կառավարիչ Լիւիս Ալի փա-
շան Բրիդրէնի կառավարիչ անուա-
նեցաւ:

Պոսնիոյ զինուորական բաժնին
խորհրդայն նախագահ Սիւլէյման փա-
շան Տիպլէի կառավարիչ անուա-
նեցաւ:

Կայսերական կառավարութիւնը

1860—1863—1864 և 1865ի արտաքին
փոխառութեանց յառաջիկայ յուլիս
Վի վճարքը կատարելու համար պէտք
եղած պատրաստութիւնն ըրած ըլ-
լալով, յիշեալ փոխառութիւնը կըն-
քողներուն իմաց տուաւ թէ վրձար-
ւելիք գումարն յառաջիկայ յուլիս
Վին իրենց պիտի յանձնուի:

Քաղաքի իմիրն պատգամաւոր
Եադուալ պէյ երկուշաբթի օրը Բար-
ձըր, Եոսուֆ Իզէտտին Էֆէնտին
ներկայանալէ և զինուորական գոր-
ծոց նախարարին հետ տեսակցելէ
ետեւ՝ Ռուսաց դեսպանին այցելու-
թիւն տուաւ ի Բէրա: Երէկ ալ Անգ-
լիոյ դեսպանին գնաց:

Պուքէէն եկած վերջին լուրերն
յիշեալ քաղաքին մէջ ծագած խռո-
վութիւնը շատ կը թեթեւցեն:

Լեկիւրի լրագիրը կը ծանուցանէ
ժողովուրդն ի յիշեալ գաւառին մէջ
երկուսից նախարարութեան կողմէ
զրկուած հրահանգին համաձայն:

Կայսերական կառավարութիւնը
Պաղատար մէջ շերտի մշակութիւնը
քաղաքներու համար նոր թիւերն
տնկալներուն մինչև երեք տարի տա-
սանորդի տուրքէ ազատութիւն շնոր-
հեց:

Պանարմայի հրկիզեալ անգլերը
վերստին շինելու համար՝ տեղական
իշխանութիւնը քաղաքին շրջակայ
պարտեզները քաղաքին հետ խառ-
նելով հրկիզեալ աղքատ ժողովրդ-
եան տեղերուն վրայ բաժնեւոր և
գինն անոնցմէ պահանջելու որոշում
ըրած ըլլալով, ժողովուրդը գլխաւո-
րապէս հայերը որտա հասարակ աղ-
քատ են, այսպիսով ծանր բեռ մը
տանելու անկարողութեան ստիպեալ
կը բողբեն այս որոշման դէմ, և ի-
րենց բողբը կայսերական կառավա-
րութեան հասցնելու համար ազգա-
յին Պատրիարքարանի միջնորդու-
թեանը դիմած են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂՈՍԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ	
30 ապրիլ Զորեքաւթի իրիկուն	48 21
1 մայիս հինգշաբթի առաւօտ	
Բացուեցաւ	48 17
Կէս օր	48 19
Կ. Պոլիս 30 ապրիլ	
Սօսիթ Էֆէնտին Բաժնիք Անգլ. իւր	8
« փոխառութեան »	5 37
Կ. Պոլսոյ Պանքային »	7
Բրէտի Բէնէլայ »	12 26
Բրէտի Սթրոմ-Թիւրք »	
Կրկնութիւն հին	ճր. 127
» 1863 »	337
» 1865 »	363
» 1869 »	278 1/2

» 1872 »	» »	86 3/4
» 1873 »	» »	268
Թրամուլ »	Օսմ. իւր	3 60

ԵՐԱՅԱՆ ԳԵՂՈՍԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ	
30 ԱՊՐԻԼ	
Սնդ. լիւր »	410 15
Նաբոլիս տիկ »	88
Իմրէսիա Ռուս »	89 6
Կըրէից »	54 15
Հինգ ֆրանք »	—
Հինգից »	104 20
Պիւնս »	130

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ն.

ՀՐԱՆԻՐ ԱՌԱՋԱՅԻՆ ԵՐԵՍԺՈՒՄՆԸ
Ազգային ժողովին բացուիլ տե-
ղի պիտի ունենայ ի Ղալաթիա, մա-
յիս 2, ուրբաթ օր, ժամը ճիշդ 6ին:
Հրաւիրեալ են Ազգային Երես-
փոխանք իրենց ազգասիրական պար-
ջեցումով 1875 թ. հաստատու փու-
լի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

ՊԱՏՐԻԱՐԿ Ե. ՊՈԼՈՑ
ՆԵՐՔԻՆ ԱՐԵՎԵՐԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

- ՕՐԱԿԱՐԳ
1. Բացում ժողովին ի նախագահէն:
 2. Կարգաւմաստանայ Դիւանին:
 3. Ատենագրութիւն յետին նրա-
տին:
 4. Վաւերացում երեսփոխանա-
կան ընտրութեանց:
 5. Կազմութիւն Մայր դիւանին:

ՏԵՂԵԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂՈՍԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊՈԼՈՑ ՎԱՐՆԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ԱՌ
Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ն. ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
(Ծ. Ե. Բ. Ե. 1675)

Ամբաստանտէս Կատարեալն տե-
նելով որ Պոլսոյ վարդապետի վրայ
եղած ամբաստանութիւնները չպիտի
կարենայ ըստ օրինի հաստատել գը-
րութիւն մը ներկայացուց, յորում
մասնաժողովոյ գումարմանց, ընթա-
ցից և որոշմանց վրայ դիտողութիւն-
ներ կընէր, տեղութեան կանոնադ-
րին յօդուածոց ըստ կամ մեկնու-
թիւններ կուտար և կեղքակացունէր
թէ որովհետեւ ժամանակին (1860)
վարչութեան կողմէ երկու ամիս պայ-
մանաժամ տրուած է Պոլսոյ վարդա-
պետին Պոլիս գալու, և եթէ չգայ
իրեն մասին եղած ամբաստանութիւն-
ներն հաստատուած պիտի համար-
ւին, կը յաւելուր թէ որովհետեւ չէ

ներկայացած Պոզոս վարդապետ՝ պէտք է դատաւարաւորուած համարելը։ Մասնաժողովս յիշեալ վարդապետին տառնադրութիւնն հետադարձելով՝ թէ և այդպիսի նամակի մը ուրոյնմն գտաւ, սակայն նկատելով որ Պոզոս վարդապետի ներկայանալովն հանդերձ նոյն վարդապետին իւր վերջին վճիռն չէ արձակած և մինչև իսկ ի վերջէ հետզհետէ եկող վարդապետին քանակը ի նկատութիւն տանելու վերջիւնեալ վարդապետի ուղարկուած նամակին անհաշիւ արդէն վարդապետին ևս այս սպառնալիքն իւր դատաւարաւորութիւն չհամարելով՝ յիշեալ վարդապետին դէմ կեցած ամբաստանութիւնները քննելու համար ներկայ մասնաժողովս կազմած է, ունի նկատութիւններ մասնաժողովս Պատմութեան և Ֆիզիկական գիտելիքներու մասին կողմնակի կը համարի։ Գալով դիտողագրոյն միւս յօդուածոց, մասնաժողովս հարկ չգտաւ զանոնք քննութեան առնուել, վասն զի իրեն յանձնուած պաշտօնին հետ յարաբերութիւն չունին։

Մասնաժողովս նկատելով որ ուրիշ ամբաստանողք չեն ներկայանար, այլ ընդհանրապէս վաղարկականի ժողովրդեան կողմէ հեռզհետէ կը հանդիսանան հանրապետութիւններ (որք առ հասարակ զՊոզոս վարդապետ կը ջատագովեն և իրենց օգտակար ըլլալը կը յայտնեն), իւր քննութեան պաշտօնն աւարտանք վիճակի մէջ հասած գտաւ։ Բայց որպէս զի իւր գործն ըստ կարեւորոյն ամենայն արդարութեամբ և խղճի մտքը կատարած լինի և պահպանին մեղադրանաց արժանի կէտ մը չթողու, և դեկտ. 31-ը նստին յիշեալ երեք ամբաստանողք ամբաստանողք նստած մը տուաւ, մինչդեռ իրենք 15-20 օր միայն կը խնդրէին, որպէս զի մինչև ցարդ յառաջ բերուած ապացոյցներէն զատ եթէ ուրիշ խօսակցի կամ ապացոյց մ'ունին, պատրաստուելով ներկայանան, յորմէ ետքը մասնաժողովս իւր քննութիւնն աւարտած (համարելով) իւր գործող արդիւնքը մատուցանէ Պատկառելի վարդապետին։

Յիշեալ ամսօրեայ պայմանագրով յունվար ամսոյ և ին լրանալով՝ յիշեալ ամբաստանողք յունվար 14, ժի. նկատին հրաւիրուեցան իրենց ազաւցոյցները ներկայանելու, բայց և ոչ մէկը ներկայացաւ, բայց ի իրենց փոխանորդ Պատմական և Ֆիզիկական գիտելիքներու մասնաժողովս պայմանագրով մ'էս կը պահանջէր։

Մասնաժողովս պատշաճ չգտաւ հակառակ իւր նախորդ որոշման (չոր նոյն իսկ ամբաստանողք հաճութեամբ ընդունած էին) այլ ևս նոր առաջարկուած պայմանագրովն ընդունել, որովհետեւ երաշխաւորութիւն մը չկար թէ հետզհետէ իրենց կազմանէ պայմանագրովն չլիար առաջարկուէին, որով մասնաժողովս մնայուն կերպարանք մը պիտի առնուր ի բարոյական և ի նիւթական վիճակ ամբաստանելոյն (որ ոչ միայն զըրկուած էր ի պաշտօնավարութիւնէ Ս. խորհրդոց երկուեցայ, այլ և այսպիսի ժամանակ կը թափառէր պահելուութեամբ ի Մայրաքաղաքը) և նոյն իսկ վաղարկական դատուն, որ երբեք անդորրութիւն չլրանար դրանք քանի որ այս դատը իւր օրինաւոր վերջնական լուծումը չտանար։ Հետեւեալ մասնաժողովս իւր քննութեան պաշտօնը աւարտած կը համարէ և հետեւեալ կերպով կ'ըզրա-

կացնէ իւր հնգամեայ նիւտերու արդիւնքը։

Նկատելով որ մասնաժողովոյ քննութեան ենթարկուած ամբաստանութեան կէտերը անապացոյց դրուած են, ըստ վերջնական արդեանց վերադրեալ խաղաղութեանց։ Նկատելով որ Ազգ. կեդր. վարչութիւնը մասնաժողովս կազմելուն հետ նաև հրատարակելի ի լրագիրս որպէս զի ամբաստանողք և ամբաստանեալ դիտանքն պաշտօնապէս դատին սկզբնաւորութիւնը։

Նկատելով միանգամայն որ մասնաժողովս իւր կազմութեան օրէն ի վեր Պոզոս վարդապետի ամբաստանողաց առջև իւր դռներն բաց թողած էր, և այսպիսով չբաւականանալով իրենց ուղարկէն աւելի նոր պայմանագրով մը ևս տուած է, ինչպէս վերը տեսնուեցաւ, բայց և այնպէս այս կրկնակի միջոցներուն մէջ ևս ոչ հին ամբաստանութեանց հաստատութեան նպատակը ապացոյց մը կըցած են բերել և ոչ նոր ամբաստանող մը ներկայացած է յատեան մասնաժողովոյ։

Նկատելով որ Պոզոս վարդապետի դէմ եղած դատաւար ամբաստանութեանց մէկն ալ գանձարկութիւնն է, և այս այնպիսի թերակիրթ գաւառի մը մէջ և այնպիսի ժամանակ՝ յորում նոյն իսկ մայրաքաղաքի մէջ ընդունուած սովորութիւն մը դարձած էր գանձարկութիւնը, մասնաժողովս ենթադրելով հանդերձ թէ այս մասին ամբաստանելոյն դէմ եղած ամբաստանութեան կէտը բոլորովին անհիմն չըլլալ, ըստ որում և ինքն իսկ խոստովանած է երբեմն ապտակներ զարնելը, սակայն բաւական պատճառ մը չէր զինքը դատաւարութեան, նկատելով ժամանակին բերմունքը և տեղական սովորութիւնը խղճող առաւելագոյն։

Մասնաժողովս կը փութայ յայտարարել թէ՝ Պոզոս վարդապետի դէմ իւր ատենին ներկայացած անձնական դատին խնդիրներուն մէջ դատաւարութեան նիւթ մը դրած չէ, սակայն և այնպէս խնդրոյն վերջնական լուծումն ընել պատկառելի ժողովոյց կը թողուր։

Միամբ խորին 2 փետր. 1875 յարդանօք ի խորհրդարան (Խորհրդարանի) Ղալովիւ

Վանեցի Պոզոս վարդապետին դատաւարներուն փոխանորդ Պատմական Սերովրէ Էֆենտին հետեւեալ խնդրագիրը տուած է առ Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրն։

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք հայր և արքարաւոր անդամը ազգային խառն ժողովոյ։

Անժխտելի համարութիւն մ'է թէ իւրաքանչիւր լուսաւորեալ ազգաց յառաջդիմութեան գլխաւոր շարժառիթներէն մին Օրէնքն եղած է, մեր ազգն ալ այս համարութիւնը ճանչելով իւր Սահմանադրութիւնն ունեցաւ իրեն պարտաւ իրաւանց և արդարութեան ուղեցոյց։

Իւրաքանչիւր անհատի բնական իրաւունքը՝ այսինքն կենաց, ընչից և պատուոյ պահպանութիւնն ու ապագայութիւնը միմիայն հաստատեալ օրէնքն կը յառաջագոյն, որ աղբիւրն է արդարութեան։

Սոյն սկզբում իւրաքանչիւր ժողովական օրինաց անկերի գործադրութեան հակեալ, ներկայացեալ խնդրոց մէջ առ նախադրեալ վարդապետ, և իրաւունքն ու արդարութիւնը խղճել երևան հանելու նուիրական պաշտօնն ու պարտականութիւնն ունի։

Արդ՝ վստահելով պատկառելի ժողովոյ արդարաւորութեան, իմ առաջին դիտողութեանցս վրայ վերջին մաս մ'ալ կը յաւելում, և կը խնդրեմ որ զայս ալ նկատողութեան առնելով իրաւանց և արդարութեան համաձայն վճիռք մեր գտնուի։

Ա. Գառաւոր մը՝ որ եթէ ներկայացեալ խնդրոց մը վրայ առաջուց խորհուրդ տուած, վիճարանած, կամ անոր վրայ բան մը դրած, և կամ խնդիրը իրեն դատաւոր կամ իրաւարար նպատակով այն դատաւորը նոյն խնդրոց մէջ ոչ ձայն ունի և ոչ քուէ։ (Բոս Նարոյն, յօդ. 318, Բ. պարբերութիւն, Տիւն. թուր 789, յօդ. 42։)

Ահա՛ այս անժխտելի սկզբունքէն ընդհանրած է մեր ազգային Սահմանադրութեան 60-րդ յօդուածին սա արամադութիւնը որ կըսէ. « Ընդհանուր ժողովոյ այս նկատելու մէջ՝ միանգամայն ազգային փորձութեան ժողովներուն անհամաձայն երեսնութեանն ամեն խնդրոց վրայ կրնան խօսիլ, բայց սուրբի և ընտրութեան խնդիրներէն զատ ուրիշ խնդիրներու մէջ չեն կրնար քուէ տալ։ Արդ որովհետեւ պատկառելի ժողովոյ անդամներէն ոմանք՝ Պոզոս վարդապետին վրայ եղած ամբաստանութեանց քննութիւնն ընող դատական մասնաժողովին անդամ կը գտնուին, և քննութեան տեղեկագիրն ստորագրած են, հետեւեալ ըստ տրամադրութեան վերադրեալ յօդուածոց և ազգային Սահմանադրութեան, անոնք՝ իրենց քննած այս խնդրոցն նկատմամբ՝ ժողովոյ մէջ ոչ ձայն ունին և ոչ քուէ. ուստի կը խնդրեմ որ իմ այս օրինական անվիճելի դիտողութիւնս յատկապէս նկատողութեան առնելով, օրինաց անվիճական արամադրութեան և պահանջման համաձայն վիճակի մը մէջ դնէք ժողովը։

Բ. Վերաքննութեան ենթարկեալ դատի մը վճռադիր կամ տեղեկագիրը, և անոնց մեթոման կամ հաւաստման համար ամբաստանողք կամ ամբաստանելոյն կողմէ մատուցեալ դիտողութիւններն

վրայ կողմէ հարցուելէ, կամ եթէ բան չկայ մը ունին՝ նորէն լսելէ ետև միայն ժողովական խորհրդակցութեան կրնան և վերջին որոշումը կամ վճիռը կարտասանեն, և որովհետեւ խառն ժողովն օրինաց այս անվիճելի արամադրութիւնն առնաց ի նկատի առնելու, նա մանաւանդ տանց հակառակ խնդրոցն քննութեան ձեռնարկել, և որովհետեւ դատական մասնաժողովոյն անդամնց մեծ մասը Խառն ժողովոյ ալ անդամ ըլլալով այդ խորհրդակցութեան մասնակցեցան և պիտի մասնակցին, հետեւեալ ժողովոյն այդ ընթացքը՝ ոչ միայն ազգային Սահմանադրութեան, այլ և երկիրս տիրան և այլ քաղաքակիրթ ազգաց ընդհանուր օրինաց հակառակ ըլլալով, անարդարանալի է, և ըստ այսմ տալիք վճիռն ալ ոչինչ և չեղեալ կը համարուի (Տիւն. թուր 807, յօդ. 194)։ Ուստի յանուն օրինաց, որոյ անկերի գործադրութեան նուիրական պաշտօնն ունի, կը պահանջեմ որ պատկառելի ժողովը վերադրեալ օրինական պայմանները յարգելով երկուստեք մէջ բերուած և բերուելիք դիտողութիւններն ու փաստերը ինկատի առնելով, անոնց հերքման կամ հաւատարման օրինական պատճառներով չանդերձ իւր որոշումն արտասանէ, Այս իսկ է արդարութիւնն և անաչառ ու անկողմնակալ դատաւորաց սրբազան պարբեր։

Գ. Մասնաժողովը Շիրակեան Հայրապետին բերանացի բացատրութիւնները սխալ մեկնելով՝ անոր սա խօսքէն հետեւցնել կը նկատուի, որ 15 տարի առաջ ի Պոլիս էի, Կոստանտնուպոլիս նախններէն Ռափայէլ վարդապետը նուիրակութեան զրկուած էր իւր թէ Շիրակեան այս խօսքով Պոզոս 15 տարի յառաջ զՌափայէլ վարդապետէ Եփեսոս և մեռաց ըսել ուղիւ ըլլալ, մինչդեռ նա միմիայն ի Պոլիս գտնուած միջոցին Ռափայէլ վարդապետին նուիրակութեան զրկուած ըլլալուն թուականը յիշած է, և ոչ թէ յիշեալ վարդապետին դատա-

կիւնութեան և սպանման թուականը և հեղեկապէս մէկ կողմէ Շիրակեան Հայրապետն ամբաստանող իրաւունքէ զերկելու նպատակաւ Ռափայէլ վարդապետին հետ ունեցած ազգակցութիւնը ստու հանել կուզէ, ըսելով թէ « Շիրակեան մասնաժողովս խաբեց », միւս կողմէ Շիրակեանի մէկ խօսքը փաստ կը բռնէ իւր ձեռքը, և կը ջնասց որ անով թուականի շիտթութիւն հանէ, և զՊոզոս արդարացնէ, Արդէն Ռափայէլ վարդապետին գանակութեան թուականը նշանաւոր եղած է հանդուցեալ Խոջա-տիւս սրբազանի 1864 դեկտ. 25 թուականաւ դրած հետեւեալ նամակաւ, յորում գանակութիւնը 1863 ին պատահած ըլլալը բացօթյ կը տեսնուի, և շիտթութեան բնաւ տեղի չթողուր։

Մեծ. Աղապար Ազնիւ բարեկամս,

Առկց առաջ գրեցինք ձեր վեհանձնութեան թէ Աղթամարայ միաբանութիւնն և թէ փականներ չեն ընդունիր ըզ Պոզոս վ. որ կաթողիկոսական տեղապար ըլլայ Աղթամարայ աթոռին. ստոր համար ըստ սուրբ Տաճարին դուռը դոցեր ամենքն ալ ձան և ստորին անդին ցրուեցան, և Շատախու, Մոկաց, Խիզանու եւ ուրիշ հեռուոր եւ մերձակայ դատաւորն հետզհետէ մագաղթաներ կը շինեն կը խրկեն, կը բողբեն Պոզոս վարդապետին համար, և կը օծափոխութեան սպառնալիքներ կուտան մեզի. և ինչպէս մեզ կը գրեն, կուտակալին ալ այնպէս կը գրեն, որ մինչև անգամ զմեզ կը կանչէ կը պատուիրէ թէ զգուշութեամբ դործ տեսէք, չըլլայ թէ ազգերիդ կրօնափոխ ընելով խաղաղութիւն յարուցանէք երկրին մէջ։

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր Գրեթեմ գաւառը. բայց պատճառը պաշտօնական կերպով չը փաստացայ գրել, չըլլայ թէ քննութեան տակ առնուի և երկրորդ օր վրայ ինչ խաղաղութիւն կրտիրէ, նորէն կուտակուի իւր և իւրովն յաւրուցանուին. բայց բոլորովին լուրջալ ալ դուցէ նոր կասկածներու առիթ ըլլալ, ստոր համար հարկ համարեցայ փոքր ի խոստովանալու, որ իմ մէկ երկու զան Պատրիարք Հօր, կամ մէկ երկու ձեր սրտակիր բարեկամներուն. կարգաւ տաք վիճաւ չունի Պոզոս վ. արդէն յայտնի է. թէ անհարկն բարեկացող, խոստովարար, կրօնատեսաց և մեղեդին մէկն է, կուգայ քաղաք, շատ անգամ այսպէս առնուի իրենց, և պահէր կըլուծուի, և ինչի կը խաղաղութիւն, ոսկի կը փակցնան անոնց հոգեւոր զի համարեմ և այլն. իրեն Անապատի միաբաններէն 26 ամեայ Ռափայէլ անուն երիտասարդ վարդապետն անցած տարի այնքան ծեծեց, որ կողերուն ոսկորները վերցնէ կիսովեւ մեծ գեղին մեր վրայ օր փառմանակ մը սուրբ Գրիգորի վանքը յաճեցինք, յետ այնորի բերի քաղաք, Սինեմ անուն սոյր կնոջ սուս տարի, և քեզի կարգեցի վրան որ չորս ամիսն աւելի դարմանեց, հուսկ յետոյ շար չեղաւ, փոխանցեալ անցածները զարգացաւ նիծելով գաւառին իւր, որուն շատ անգամ Խաչատուր անվաւր կաթողիկոսը և միաբաններ այցելութեան երթալով ակնառեւ եղան։ Մարմտու Տէր Կարապետ քահանան զհարուածի տակ մեռաց։ Կոստանտնուպոլիս խաղաղութեան օր անոր աչքն զգրեցանք պատկեցաւ եղաւ։ Անապատայ բաղնիքներ համար ցորենոյն ի վաճառ հանեց, և այլ լողկեաց պարգէ տուաւ. նմանապէս և անապատներն, որ մէկն ամիս ի լողկեաց միջոցներ ժողովր ըմբէ պահէր, որով յաճախ մագաղթաներ կը շինուին և ազգային վարդապետն զխոստուածութիւն կը պատճառեն։ Ասոնց ամենուն կանխածանոթ են Աղթամարայ միաբանութիւնն և թէ մակաները. ստոր համար երբոր անունը կուտան, անհարկն յուսահատութեան մէջ կըլնուին (Ասոնք սոսոյց, անսխալ և աշխարհածանօթ են, բայց մեք խոհեմութեամբ տարաքննուին, մասնաւոր մեզի դէմ եղածներուն, զի զմեզ չափեցայ ըստ առաքելոյն։ Այս-

